

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 1 8 2 A 3 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Sreda, 29. avgust 2018 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.

Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga kandidat pazljivo iztrga.

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

Izpitna pola vsebuje 23 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 60. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom in jih vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite skladno s slovničnimi in pravopisnimi pravili, čitljivo, vendar ne samo z velikimi tiskanimi črkami. Pri nalogah izbirnega tipa izberite samo eno rešitev, če v navodilu ni določeno drugače. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 3 prazne.

P 1 8 2 A 3 0 1 1 1 0 3

Priloga k izpitni poli 1

Smetnjak, ki na usta privabi nasmeh

Petek, 1. julij 2016

“Ko je Američanka Magda Sayeg s pleteno volno okrasila kljuko vrat v svojem butiku in bližnji prometni znak, jo je odziv ljudi povsem presenetil. Tako se je začelo gibanje gverilskega pletenja, ki v urbano okolje prinaša občutke domačnosti, topline in ljubezni,” pojasni Irena Eržen, avtorica pletene “oblekice” na smetnjaku pred koprsko pedagoško fakulteto.

KOPER – Gverilsko pletenje, imenovano tudi bombardiranje s prejo, se je v zadnjih desetih letih pojavilo v številnih urbanih središčih. Tako so v volneno ogrinjalo odeli drogove uličnih svetilk, drevesna debla, kipe, kolesa in celo avtobuse. To naj bi ljudem vzbudilo pozitivne občutke, obenem pa naj bi poudarilo tisto, česar v današnji vsakdanji naglici ne opazimo več.

“Morala sem zbrati kar nekaj poguma, da sem se lotila tega projekta. Bilo me je strah, saj nisem vedela, kakšen bo odziv ljudi, ko sem okoli smetnjaka ovijala pletenino. Izbrala sem en smetnjak v Kopru in enega v Ljubljani,” pripoveduje umetnica in mojstrica ročnih del **Irena Eržen**, ki je po rodu iz Kočevja, a že več let živi v Pučah.

Marsikdo ji je dejal, da je škoda lepe pletenine za smetnjak, saj jo bodo uničili. V Ljubljani je “plašček” zdržal le nekaj dni, v Kopru pa – še vedno cel in lepo ohranjen – vztraja že skoraj štiri mesece. Glede na to, da Erženova tudi študira na koprski pedagoški fakulteti, lahko večkrat opazuje odziv ljudi, ko zagledajo “njen” koš za smeti. Kot pravi, je neprecenljivo videti, kako se kdo nasmehne ali celo pove, da mu je to polepšalo dan. “Čeprav o tem nisem načrtno razmišljala, ni naključje, da sem v pletenino ovila prav smetnjak. Tako se človek počuti, če ga družba odrine na rob,” je iskrena.

Kako pa so se na njen umetniški podvig odzvali v Marjetici, ki upravlja s koprskimi smetnjaki? “Nič. Prosila sem jih, če bi mi lahko posodili nekaj smetnjakov, da bi na pobudo mojega mentorja pri diplomu Tilna Žbone pripravila razstavo gverilskega pletenja, a so me usmerili na občino. Tam so moji prošnji sicer ugodili,” pravi.

Erženova meni, da se tradicionalno ročno pletenje po eni strani povezuje s sodobno tehnologijo, ker ta ponuja nove prodajne kanale, po drugi strani pa predstavlja nekakšen umik iz današnjega “ponorelega sveta”. Po njenih besedah se dandanes pletenje primerja celo z jogo in meditacijo, vse bolj pa postaja terapevtsko orodje, tudi za otroke in starejše, saj deluje pomirjevalno.

“Na delavnicah, na katerih delam z otroki, sem doživela izjemen odziv. Presenečena pa sem bila nad šibko finomotoriko pri večini otrok, tako da smo se morali najprej igrati s prsti, da so se sploh naučili, kako se pravilno prijemajo stvari,” še pove.

NATAŠA ČEPAR

(Prirejeno po: <http://www.primorske.si/Novice/Istra/Smetnjak-ki-na-usta-privabi-nasmeh>. Pridobljeno: 5. 4. 2017.)

Prazna stran

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Dopolnite povedi s podatki o tem, kdo je napisal izhodiščno besedilo, kdaj je bilo objavljeno in kaj je tema besedila.

Izhodiščno besedilo je napisala _____ . Objavljeno je bilo v petek, _____ , na spletni strani časopisa Primorske novice.

Besedilo govori o Ireni Eržen in o _____ .
(2 točki)

2. Iz naslova spletne strani razberite naslov in podnaslov rubrike, v kateri je bilo objavljeno izhodiščno besedilo.

Naslov rubrike: _____

Podnaslov rubrike: _____

(1 točka)

3. Del izhodiščnega besedila je tudi fotografija. V povedi/povedih pojasnite, kaj prikazuje. Pri tem poimenujte osebo na fotografiji in opišite predmet, ob katerem stoji.

(3 točke)

4. Obkrožite črko pred ustrezno trditvijo.

Izhodiščno besedilo je namenjeno predvsem tistim bralcem spletne strani časopisa Primorske novice,

- A ki so strokovnjaki za gverilsko pletenje.
- B ki jih obravnavana tema zanima.
- C ki živijo v Kopru.
- Č ki tudi sami krasijo ulične svetilke in drevesa s pletenjem.

(1 točka)

5. V naslednjih povedih podčrtajte ustrezne trditve ob poševnicah.

- Sporočevalka piše o ustvarjanju ulične umetnosti in pri tem navaja stvarna dejstva, torej je besedilo umetnostno/neumetnostno.
- Besedilo je zasebno/javno, saj je namenjeno določenemu posamezniku/množičnemu naslovniku.
- Besedilo je praktičnosporazumevalno/publicistično, saj je bilo zaradi aktualne teme objavljeno v medijih.

(3 točke)

6. S katerim prevladujočim namenom je nastalo izhodiščno besedilo?

Sporočevalka je tvorila besedilo predvsem, da bi

- A bralce pozvala k ogledu smetnjaka, ki ga je umetnica ovila v pletenino.
- B pri bralcih vzbudila občudovanje umetničnega gverilskega pletenja.
- C vplivala na mnenje bralcev o gverilskem pletenju Irene Eržen.
- Č bralcem predstavila pletenje Irene Eržen kot terapevtsko dejavnost.
- D bralcem predstavila novo urbano umetnost Irene Eržen.

(1 točka)

7. Urbani umetniki odevajo v volnena ogrinjala prometne znake, drogove uličnih svetilk, drevesa, kipe in podobno. Kaj želijo doseči s tem? Odgovorite v povedi.

(2 točki)

8. Navedeni sta dve izjavi Irene Eržen. Pred vsako izjavo napišite vprašanje, ki ga je avtorica besedila najverjetneje postavila Ireni Eržen.

Vprašanje: _____

Odgovor: *»Morala sem zbrati kar nekaj poguma, da sem se lotila tega projekta. Bilo me je strah, saj nisem vedela, kakšen bo odziv ljudi, ko sem okoli smetnjaka ovijala pletenino.«*

Vprašanje: _____

Odgovor: *»Čeprav o tem nisem načrtno razmišljala, ni naključje, da sem v pletenino ovila prav smetnjak. Tako se človek počuti, če ga družba odrine na rob.«*

(3 točke)

9. Ali je besedilo intervju? Obkrožite pravilno trditev in utemeljite svojo izbiro.

DA NE

Utemeljitev: _____

_____ (2 točki)

10. Obkrožite DA, če je trditev o izhodiščnem besedilu pravilna, ali NE, če ni.

Gverilsko pletenje se v zadnjih desetih letih pojavlja vsepovsod – tako v mestih kot na podeželju.

DA NE

Umetnica Irena Eržen je študentka.

DA NE

Smetnjak je bil v Ljubljani ovit v pletenino dlje kot v Kopru.

DA NE

V koprski Marjetici so ugodili prošnji Irene Eržen in ji posodili smetnjak.

DA NE

Otroci so imeli na delavnicah težave, ker niso znali pravilno prijemati stvari.

DA NE

(3 točke)

11. Še enkrat preberite predzadnji odstavek (*Erženova meni, da ...*) in odgovorite na vprašanja.

Kaj Irena Eržen poimenuje z besedno zvezo »ponoreli svet«?

Zakaj se ji zdi pletenje koristno?

_____ (2 točki)

12. Kaj je smetnjak? Dopolnite poved.

Smetnjak je _____
(nadpomenka) (opis)

(2 točki)

13. Iz samostalnikov v oklepaju tvorite pridevnike in jih v pravilni obliki napišite na črte.

Njen _____ (Koper) smetnjak vztraja že štiri mesece.

Rada opazuje odzive _____ (naključje) mimoidočih.

Na _____ (otrok) delavnicah je doživela izjemen odziv.

(2 točki)

14. Obkrožite črko pred pravilno stopnjevanim pridevnikom.

- A pogumen – bolj pogumen – najbolj pogumen
- B pogumen – pogumnejši – najpogumnejši
- C pogumen – bolj pogumnejši – najbolj pogumnejši

(1 točka)

15. Naslednji povedi zapišite v trdilni obliki, tako da bosta v skladu z vsebino izhodiščnega besedila.

Koprčani ne marajo opletenih smetnjakov.

Ljudem ni treba razmišljati o umiku iz »ponorelega sveta«.

(3 točke)

16. Samostalniške zveze z desnim prilastkom pretvorite v samostalniške zveze z levim prilastkom.

pletenina iz volne – _____ pletenina

delo z rokami – _____ delo

smetnjak na ulici – _____ smetnjak

(2 točki)

17. Iz povedi izpišite stavčne člene.

Gverilsko pletenje se je v zadnjih desetih letih pojavilo v številnih urbanih središčih.

Povedek: _____

Osebek: _____

Prislovno določilo časa: _____

Prislovno določilo kraja: _____

(3 točke)

18. V povedi smiselno vstavite veznike, tako da boste izrazili zahtevana razmerja.

– NAMERNO RAZMERJE:

Irena Eržen je smetnjak ovila v pletenino, _____ bi se ljudje ob njem zamislili.

– VZROČNO RAZMERJE:

Irena Eržen je bila presenečena, _____ so bili otroci na delavnicah nespretni.

– ČASOVNO RAZMERJE:

_____ so se otroci naučili pravilno prijemat stvari, je delo lažje steklo.

(3 točke)

19. Povedi povežite v dvostavčno poved, tako da bo v drugem/dopolnjevalnem stavku izražena posledica.

Bilo me je strah. Za ta projekt sem morala zbrati precej poguma.

Poved s posledičnim priredjem: _____

(2 točki)

20. Premi govor pretvorite v odvisnega.

Irena Eržen je povedala: »Na delavnicah sem doživela izjemen odziv.«

(2 točki)

21. V naslednjih povedih manjkajo ločila. Napišite jih.

Nisem vedela kakšen bo odziv ljudi

Ali ni škoda lepe pletenine za smetnjak

Odločiti sem se morala ali bom v pletenino ovila samo smetnjak v Kopru ali tudi v Ljubljani

(3 točke)

22. V povedi/povedih pojasnite, zakaj je avtorica besedi »oblekica« in »plašček« postavila v narekovaj.

(2 točki)

23. Napišite **uradno vabilo**.

Zamislite si, da ste Martin/Martina Tome. Zaposleni ste na Ljudski univerzi Koper (Cankarjeva ulica 33, 6000 Koper) in med jesenskimi počitnicami prirejate Dneve medgeneracijskega učenja. Želite si, da bi pri vaših dejavnostih sodelovali tudi dijaki Srednje šole Pietro Coppo Izola: dopoldne bi kot mentorji pomagali starejšim pri uporabi pametnih telefonov ali brskanju po spletu, popoldne pa bi se lahko brezplačno udeležili tečaja ročnega pletenja pri mentorici Ireni Eržen. Kot vodja tega projekta napišite uradno vabilo in ga naslovite na Dijaško skupnost. V njem omenite tudi možnost dodatnih informacij. Pišite na naslednjo stran.

(12 točk)

Prazna stran

Prazna stran